

BIG TECH

Europa moet zelf 'schoon' ecosysteem bouwen voor kunstmatige intelligentie

Als Europa de invloed van Amerikaanse en Chinese big tech wil beperken, zal het zijn eigen positie in AI flink moeten vergroten. Wel goed als dat dan op een verantwoorde, duurzame wijze gebeurt, en dat kan heus wel.

De dominante positie van Amerikaanse en Chinese big tech wordt nog weer eens aange-toond door de recente ontwikkelingen. Het Amerikaanse Stargate-project betreft een investering van zo'n 100- tot 500 miljard dollar in datacenters en infrastructuur ten behoeve van kunstmatige intelligentie (AI).

Daarnaast trok president Donald Trump het decreet van zijn voorganger Joe Biden in, gericht op de veiligheid en regulering van AI.

Ook China roert zich stevig, getuige de schok die DeepSeek veroorzaakte. De Amerikanen en Chinezen combineren AI-investeringen met soepele AI-regelgeving.

In Europa, en ook in Nederland, hebben we een fundamenteel andere situatie. De Europese Unie legt sterk de nadruk op ethiek en regelgeving, maar loopt fors achter in zowel investeringen als aantal bedrijven dat actief is in deze technologie.

Deze Europese onbalans van sterke AI-regelgeving en een zwakke AI-industrie heeft ons in de huidige afhankelijkheidspositie van niet-Europese big tech gebracht. Dat moet anders, door regelgeving te vereenvoudigen (zonder deze af te zwakken), maar bovenal door de positie van de Europese AI-industrie te versterken.

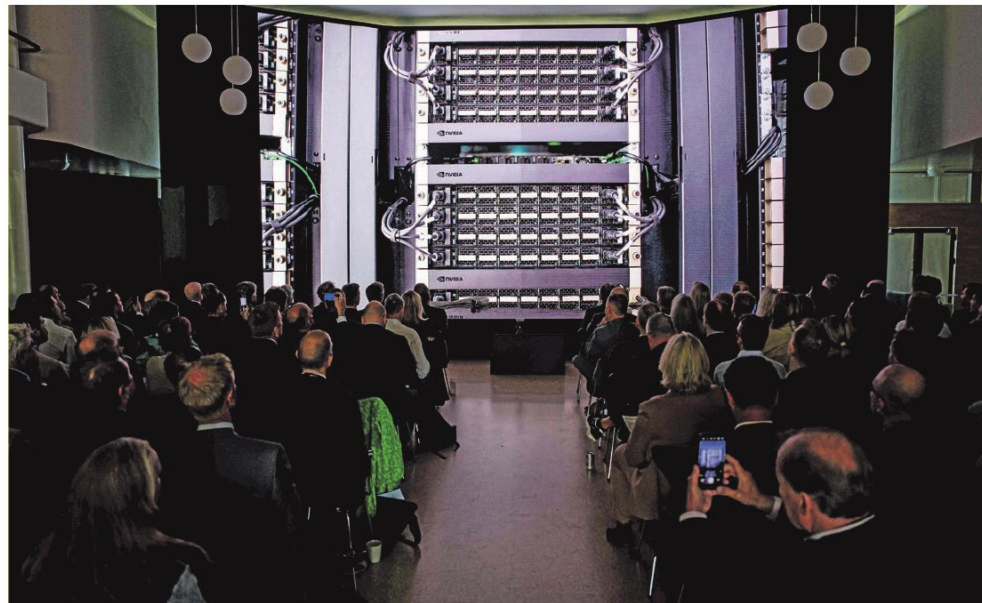
Dit besef begint door te dringen in Brussel waar vorige week het EU Competitiveness Compass verscheen als reactie op het rapport-Draghi, met AI als één van de speerpunten plus een reeks plannen die de komende twee jaar uitgevoerd moeten worden. Hopelijk vormt dit een goed begin van het bouwen van een Europese AI-industrie.

Maar plannen maken is één, waar het uiteraard op aankomt is plannen uitvoeren. Het creëren van een sterke Europese - en Nederlandse - AI-industrie vergt verschillende gecoördineerde acties in een ecosysteembenadering.

Er moet in Europa veel meer nadruk komen op waardecreatie: bedrijven moeten er economisch duidelijk baat bij hebben. Zonder duidelijke waardecreatie is het onmogelijk om investeringen aan te trekken. Waarom investeert bijvoorbeeld de Japanse Softbank in de VS en niet in Europa?

Daarnaast is er het belang van een sterke publiek-private samenwerking. In Europa wordt de AI-innovatieagenda met name vanuit de overheid aangejaagd. Bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen en dus aanzienlijk méér (mee) gaan investeren.

Een ander aspect is een duidelijke technologiefocus en een toonaangevende AI-infra-

Supercomputer Gefion wordt in oktober 2024 gepresenteerd in Kastrup, Denemarken.
Foto AFP

Willem Jonker is bestuursvoorzitter van AI Coalitie 4 NL, een publiek-privaat samenwerkingsverband om AI-ontwikkelingen in Nederland te versnellen.

structuur. Aan dat laatste wordt gewerkt met een netwerk van Europese AI-fabrieken, waarvan Nederland er ook één wil bouwen. Zo'n fabriek bestaat uit een speciale AI-supercomputer voor het trainen en ontwikkelen van AI-toepassingen, met eromheen een groep van bedrijven en onderzoekers die daarmee modellen en toepassingen ontwikkelen.

Qua technologie moet Europa zich richten op verantwoorde AI. Dat houdt in 'schoone' technologieën, namelijk AI die de Europese wetgeving respecteert, in tegenstelling tot de 'vervuilende' inzet van AI door big tech.

Data is de olie van de nieuwe economie, claimen de kopstukken van big tech; Europa heeft de technologie om data juist een schone energiebron van de nieuwe economie te laten zijn, waarbij AI op een verantwoorde manier data verwerkt.

En misschien wel het allerbelangrijkste is

Data is de olie van de nieuwe economie, claimen de kopstukken van big tech

het aantrekken, opleiden en vasthouden van AI-talent. Een goed functionerend ecosysteem is hier de sleutel. Met universiteiten en kennisinstellingen om talent aan te trekken en op te leiden, en daarnaast sterke bedrijven om talent vast te houden.

Talent is op zoek naar een bruisende, inclusieve omgeving met kennisinstellingen en bedrijven van wereldklasse. Nederland heeft met het Brainport High Tech-ecosysteem rond Eindhoven laten zien dat we dit kunnen. Laten we hetzelfde realiseren voor AI. Als 'AI Coalitie 4 NL' kiezen we bewust voor het uitbouwen van het Nederlandse AI-veld tot een krachtig, internationaal aansprekend ecosysteem waar partijen op een verantwoorde manier aan de slag zijn met AI.

We doen dit via de combinatie van een sterke AI-gemeenschap en de investeringskracht van onder meer het publiek-private Nationaal Groeifonds AI-programma. Daarmee bouwen we allerlei soorten innovatielabs en doorbreken we groei-barrières voor start-ups en scale-ups.

Zo hebben we sinds 2021 al 120 miljoen euro geïnvesteerd in Nederlandse AI-ontwikkelingen, waarvan 50 miljoen euro nog afgelopen oktober. Daarnaast is de coalitie een van de initiatiefnemers van bovengenoemde Nederlandse AI-fabriek, een onmisbare aanjager voor een krachtig Nederlands AI-ecosysteem. Gezamenlijk met andere Europese landen bouwen we zo duurzame AI-alternatieven, als tegenwicht tegen de Amerikaanse en Chinese big tech.